

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése,
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Három hónapra 1 frt.
Egyes lap ára 10 kr.

Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyitlatterti cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Polgári bíróságok.

A kinek törvényszéki bíró ismerőse volt, mennyiszor hallhatta: Mint ember feltétlenül felmentettem volna, mint bíró el kell ítélnem. Mert a bírót nem az igazság belső tudata vezeti, mikor ítélik, hanem a törvény. Az erősebb lelki felindulások önfeléd megvédéseit, az indulat gerjedelme között végrehajtott bűnök, a megtiprott jog és igazság önbíráskodásait, melyekre a helyzet kényszerít és sokszor vért követel, a törvény szigorúan bünteti.

Hányszor szólal meg az emberben a megsértett igazság, mikor drákói ítéletekről hall olyan vétségeket büntetve, melyek elkövetése a helyzet kényszerítő hatalmából folyt. Teszem Franciaországban egy képviselő lelőtte neje csábítóját, midőn tetten kapta. Ha Magyarországon követi el tettet, az erős felindulásban elkövetett gyilkosság büntetésében ítélik el s egy-két évi börtönt kap. Ellenben a párisi esküdszék fölmentette s a társadalom mint a férfi jellem hőst ünnepelte a képviselőt.

Én az emberben lakozó igazságtudata azt mondja; így van jól. A magyar bíró is szánta az ítélete elé állított embert, de nem tehetett mást, mert nem a lelkiismeret, hozza meg ítéletét, mikor a bíró ítélik.

Tudok esetet, midőn a fiu apját védve, gyilkossá lett. A kir. ügyészség csak úgy a gyilkosság vádját emelte, mint amaz elvadult gonosztevővel szemben, ki egy-két magának szerzendő jó napért, cinikus módon megülte áldozatát, megfontolva, bűnét soha meg nem bánva. — Megengedjünk, hogy a törvény is tett e közt különbséget, de soha sem történt, hogy a nemesebb mo-

tivumok elkövetője felmentést talált volna. Ez után másként lesz.

A büntető bíróság köréből elvonatnak polgárok kezébe a súlyosabb bűnpörök, a kiknek nem kell nézni mit mond a törvény, csak azt, hogy mit mond a saját lelkiismeretük.

A művelt nyugaton már mindenütt megcsontosodott intézmény a polgári esküdszék, sőt egy-két Balkán állam is megelőz vele, nekünk 1878. óta kell várunk a bűnvádi eljárás reformját.

Helyes-e, hogy maguk a polgárok ítélenek polgártársaik felett?

Kétségkívül.

Igaz ugyan, hogy mert emberi intézmény tökéletes nem lehet, ez sem lesz az; így baj, hogy tagjait nem minden esetben lesz lehetséges egyedül, tiszta lelkiismeretük szavára hallgató polgárokból alakítani, baj az is, hogy a polgárok nyakába új teher szakad, melyek főleg a kereskedő osztályra lehetnek, nagyon is terhesek, de a terhes polgári tisztesség viszont igazságszolgáltatásunkat emelik föl az ideális tökéletesség fokára, mert ezentúl lehetséges lesz a lelkiismeret sugallatából, az emberben lakó igazságot minden bilincs, törvényschéma nélkül, felszélytelenül megnyilatkoztatni és a szerint ítélni.

Mint olvasóink a napi lapokból értesültek, az új bűnvádi eljárásról szóló javaslat minden törvényszék mellett lesz esküdszék. Esküdt lehet 24 éves állampolgár, magyarul beszél, ír, olvas és 10 frt állami adót fizet, vagy ennek híján magasabb értelmi minősítéssel bír. Az esküdtek 15 napra terjedő ülészakra lesznek berendelve, egy ülészakra 40, ebből folyólag egy törvény-

szék területén egy év folyamán 960 polgárt fognak esküdszéki szolgálatra berendezni.

Az esküdszékek működése ki fog terjedni: felségsértés, hűtlenség, lázadás, gyilkosság, súlyos testi sértés, ha halállal járt, gyermek-kitétel, rablás, vízáradás okozás, vaspályák rongálása, pénzhamisítás, hamis tanulás, hamis vád, gyermekrablás, megvesztegetés és személyes szabadság elleni büntetésekre. A járásbíró el fog fognak tartozni az oly ügyek ezután, melyek egy évi büntetéssel sújthatók, eddig a járásbírókhoz csak a hat hónapi büntetés tartozott.

Mikor lép életbe az új reform?

Azt hisszük nem sokára.

Az általános óhajlás elől kitérni nem lehet. Erdélyi igazságügyminiszter most adja át nyilvánosságnak javaslatát és a jogász körökre tartozik elbírálni, mi jó benne és mit lehetne javítani. De mi, kik a laikus szemével nézünk, megtaláljuk mindazt, a mit eddig sovárogtunk és a mit az emberben lakó igazságszeretet mint abuzusokat oly sokszor fölpanaszolt és a mi oly sok igaz bánat forrása volt.

Szinpártoló egyesület.

Főösleges talán arról szólnunk is, hogy a magyar színművészet egyfelől mily magasztos miszsiót teljesít, mily fontos kihatása a magyar nemzeti szellem terjesztésére s a magyar génynek mily fényes sugára ömlik szét a világot jelentő deszkákról, másfelől pedig mily nemes, erkölcsöt finomító élvezet a színházak látogatása: hiszen ezt mindannyian tudjuk.

A színművészetet ott láttuk e század első felében, mint hatalmas tényezőt, a lethargiába süllyedt nemzet felszerkentésénél, ott láttuk a szomorú napokban, hitet önteni a csüggedőkbe, reményt a kétségbeesettekbe, előre vetve egy szebb jövő világát, s ott látjuk ma is, fénykévével kezében, a melyből ezer meg ezer sugár száll szerte szét.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A szentdomokosi székegy pásztor.

Elbeszélés.

Ira: Vértés Lajos.

I.

„Nyolcz, kilencz, tíz, „Julcsa! Julcsa! Oh! még többször is lakol. Julcsa! Julcsa!“ Egy öreg székegy számlált így s kiáltotta a nevet.

Gyönyörű holdvilág, a hegyvidéknek szép tünényé, gazdagon hinté szét fényes sugarait a fenyvesek lábában elterülő síkságra s jól megvilágítá az öreg vonásait.

Tipikus alak volt az öreg, eredeti szittyá alak, széles vállakkal, kifejezéssel teljes arczezal. Ósz haja és bajusza fehér, mint a hold ezüstsugara.

Kunyhója előtt, a padkán ült az öreg, kezében pálcza volt, melyre bicskájának hegyével vonásokat metszett, éber figyelemmel számlálva azokat.

„Julcsa! .. Julcsa! kiáltá újra, tekintetét a lábainál fekvő lompos kutyára fordítva, hozd már a botot!“ tevő hozzá sietve.

„Ebben a perczben, atyuskám!“ válaszolá egy csengő hang a kunyhóból.

Két, három percz is eltelhetett, s mégse jött ki senki.

„Hát mégse jösz!“ kiáltá az atyuska, az öregnek nem ritka saarnokias hangon. „Hamar hozz-

egy botot és verd meg Sólymot; mert nekem a hülés elvette kezemből az erőt, s nem tudnám neki kiadni az esztendei porciót.“

Egy fiatal leány jött ki a kunyhóból.

A szemet megragadta, s mintegy elbűvölten lebilincselte a leánynak gyönyörű termete és arca, melyek nagyon is ellentétben voltak a kunyhóval kapcsolatos viszonyokkal. A székegyek közt sok takarékos és szemrevaló leány van; kiket meg-megnéz az ember; de Julcsát meg kellett bámulni.

A rövid rokolya alól — ugyszólva — piskótlábak kandikáltak elő, melyek még egy herczegkisasszonynak is büszkeségére lettek volna. Feltűrt ingujja pedig látni engedé hófehér, gömbölyű karjait.

Szép, kerek arczán a rózsza a liliummal vegyült össze, melyből mint a harmat, oly bájosan ragyogtak szemei.

„Hát a bot?“ kérdé türelmetlenül az öreg, mikor Julcsa előtte volt.

A fiatal leány mondott egy-két mentegetőzöt, egy pillanatig habozott, azután az udvaron keresni kezdte a botot, melyet nagyon is szeretett volna meg nem találni.

„Nincs messze a sövény, törj le egy ágat,“ mondá az öreg szikulus, szeméivel kísérve a leány mozdulatait.

A parancsnak is jól beillő szavak nem maradtak eredmény nélkül; Julcsa letört egy mozdorogot, s az öreghez tartott vele.

Sólyom, a juhok féltelmes öre, még mindig szunyókált.

„Tudod, hány éves vagy?“ kérdé a leánytól, ki úgy állt ott, mint a bűnös bírja előtt.

„Most aratták le 16-ikszor a vetést, mióta születtem.“

„Ugy van, 16 éves vagy.“

„Meglehet,“ tovő hozzá gyermekes hangon a leány.

„Vágj hát rá 16-ot.“

„Oh, Istenem!“

„Micsoda?“

„16 ütést?“

„Mit akarsz hát?“

„De hát a szegény Sólyom mit vétett?“

„Mit vétett? Semmit, semmit; de az apák s anyák véték az unokákban is megbüntetnek. Apám is, nagyapám is, s ennek az apja is megverte kutyáját ezen a napon. Nem ugyanazt kell-e nekem is tennem?“

Julcsa, meggyőzötve az öreg okoskodásától, lehajtá fejét.

„Rajta!“

Ez a „Rajta“ oly szigorú hangon lön mondva, hogy megremegtette a leányt.

Julcsa árva leány, kit 6 éves korában fogadott fel „a falu véne,“ megszokta azt az ösztön-szerű engedelmisséget, mely olyanoknak a saját-sága, kiknek a gondolkodás meg van tiltva. Az öreg atyuska parancsát, kibén egyképen a legjobb

NYILTTÉR.)*
Fogbjában szenvedők figyelmébe.

Welner Gyula speciálsta fogász fogászati műtermét Gyergyó-Szentmiklóson megnyitotta. Hol is e hónapban a fogbjában és foghiányban szenvedőknek rendelkezésére áll. Készít jótállás mellett a következő műtéteket: U. m. műfogak aranyban, kautsuk lemez nélkül, rágásra használhatók, a legfinomabb kivitelben. Egyes fogak, fogsorok, a legújabb amerikai mód szerint, fogtömés a legkifőnőbb anyagokból. Jutányos árszabás.

Rendel: Gyergyó Szentmiklóson.
 Főtéren Czifra Ferencz ur házában, I. emeleten reggel 8-12., d. u. 2-6 óráig.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BOCSKORBÉLA.
 FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:
VÉRTES LAJOS.
 KIADÓ- és LAPTULAJDONOS:
GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Sz. 2214—1896.

Árlejtési hirdetmény.

Alattirt községi előljáróság, Csikmegyei ktsz törvényhatósági bizottságának 2041/96.

szám alatt kelt és a csikmegyei államépítészeti hivatal által felülvizsgált s helyesbített terv és költségvetés alapján a helybeli községi ház átalakítására és kibővítésénél szükséges építkezésekre árlejtési versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás 1896. augusztus hó 21-én d. u. 3 órakor fog a községi házában megtartatni

A kikiáltási ár 8429 frt 56 kr., melynek 10% akár készpénz, akár ovadékképes értékpapirokban Gyergyó-Szentmiklós községi előljáróságának kezéhez zárt ajánlatba leteendő.

Az árlejtési feltételek, valamint a terv és költségvetés fennevezett községi házában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Községi előljáróság:

Gy.-Szentmiklóson, 1896. július 23-án.

1—3 **Csergő Gyula,**
községi jegyző.

A gyergyói járás főszolgabirójától.

Sz. 3700—896.
ki.

Pályázati hirdetmény.

Gyergyó-Tekerőpatak 2017 lelket számláló nagyközségben a jegyzői állás üresedésbe jövén, annak betöltésére ezennel ismételtén pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. törv. czikk 6-ik §-ában körülírt minősítésről szóló oklevéllel, honossági és erkölcsi, valamint eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám 1896. évi augusztus hó 10-éig bezárólag adják be.

A jegyző javadalmazása évi 400 frt fizetés, természetbeni lakás, 50 frt irodai, 25 frt utazási átalány és a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Gy.-Szentmiklóson, 1896. július hó 7-én.

3—3 **Nagy Tamás,**
főszolgabiró.

273. szám vh.
1896.

Árverési hirdetmény.

Alultirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíró 1896. évi

594. polg. számú végzése következtében Potoczky Alajos javára Matits K. Szilárd és neje ellen 400 frt s jár. erejéig 1896. évi február hó 4-én fogantatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 594 frtra becsült vendéglői bútorok és felszerelvények, s a háznak még hátralevő hasznából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíró 266,227—1896. sz. végzése folytán 400 frt tőkekövetelés, s ennek 1895. évi november hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 52 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Gyimesbükkön leendő eszközzésére 1896. évi augusztus hó 3-ik napjának délelőtti

11 órája határidőül kitzételk és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igézőnek becsáron alul is el fogtak adatni.

A törvényes határidő a hirdetemnynek a bíróság tábláján történt kiüggesztését követő napról számittatik.

Kelt Csik-Szeredában, 1896. évi július hó 22-ik napján.

Szóllóssy Ferencz,
kir bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy a vasútépítési munkálatoknak küszöbén álló befejezésére és tizletem áthelyezésére való tekintettel üzletemben lévő áruraktáromat apasztani szándékozván, árucikkeimet f. hó 25-étől kezdve még

vételáron alul is

árusítani fogom, miért is szives látogatásukat kérem s vagyok

Csik-Szeredán, 1896. július 23-án.

kiváló tisztelettel

CSIKY LAJOS.

Előre haladott nyári idény miatt mélyen leszállított árak

BARCSAY K.

női és férfi divat-üzletébe

CSIK-SZEREDÁN.

Divatos ruhakelmék 30, 45, 55—1 frtíg.

Mosó szövetek 20, 25, 32, 35, 45 kr.

Rumburgi vászon egy vég 7.50, 8, és 8.50 egyedüli raktár.

Ő felsége a Király által az ezredéves országos kiállítás megnyitása alkalmával kitüntetett, valamint az összes kiállításon csakis legelső díjjal jutalmazott

Esterházy-Cognacot

tisztelt vevőimnek a legjobban ajánljuk.

Főraktár: **VÁKAR-FIVÉREK** Gyergyó-Szentmiklós.

9-10

Clayton & Shuttleworth
 megbízhatóság éngéárosok © Budapest Váczikórt 63. sz.
 által a legtutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobill és gőzesepítőgépek-készlettel. 20. és 12. lóerőig továbbjárógép- és gőzesepítőgépek, erőgépek, rézugépek, kazánok, szőlőprészek, őrítők, szőlőbuzgók, szőlőprések, szőlőbuzgók, szőlőprések, szőlőbuzgók, szőlőprések.

"CO-UMBIA" a legújabb erőgépek, erőgépek, rézugépek, kazánok, szőlőprészek, őrítők, szőlőbuzgók, szőlőprések.

Egyetemmes asztal-ekék és minden egyéb gazdasági gépek. Részletes árjegyzékét mindentem ingyen de hármennel küldetnek.